

# A számviteli törvény változásai

## Felkészülés a beszámoló készítésre

Dr. Gróf Gabriella

# A számviteli törvény változásai

## Jogsabályi háttér

2017. Évi LXXVII. törvény

Kihirdetés napja: 2017. 06. 19.

Hatálybalépés (főszabály): kihirdetést követő nap, 2017. 06. 20.

## Számviteli törvény

- a szabályokat a 2018-an induló üzleti évre kell először alkalmazni,
- de a 2017-es üzleti évre is alkalmazhatóak a módosítások

Fejlesztési támogatás visszafizetése

- a visszafizetendő összeg egyéb ráfordításként számolandó el,
- ezzel egyidejűleg kell megszüntetni az időbeli elhatárolást is,
- nem a pénzügyi rendezéshez kötődik az elszámolás.

## Számviteli törvény

### Jogerős adóhatósági határozat megváltoztatása

Ha a hatóság, bíróság megváltoztatja a korábbi jogerős határozatát, melyet a vállalkozás korábbi üzleti éveiben már elszámolt, a változtatás hatását a tárgyévre vonatkozóan kell elszámolni, nem az elszámolással érintett üzleti évek adatait kell módosítani.

Ha a jogerős adóhatósági határozat módosításának vagy hatályon kívül helyezésének elszámolása az alaphatározat elszámolása által érintett üzleti évet érinti, úgy a módosítás/hatályon kívül helyezés elszámolása során az adóhatóság jogerős döntésének elszámolását kell módosítani.

## Számviteli törvény

### IFRS-sel kapcsolatos módosítás

Szövetkezeti hitelintézet és szövetkezeti hitelintézetek integrációjában részt vevő egyéb hitelintézet 2019-től kötelezett az IFRS alkalmazására.

Önkéntes döntéssel 2018-ra is választható az IFRS

## Számviteli törvény

### Származékos ügyletek

Származékos szállítási ügylet – azonnali adósvétel szabályai szerint kell elszámolni

A beszerzett eszközöket a bekerülés napjára át kell értékelni valós értékre (függetlenül attól, hogy a vállalkozó nem alkalmazza a valós értékelést)

Pénzügyi műveletek egyéb bevételeivel/ráfordításával szemben kell elszámolni

Csak a valós értéken történő értékelés esetére előírt átértékelési szabályok hatályon kívül kerülnek.

## Számviteli törvény

### Könyvvizsgálói jelentés

Az üzleti jelentésre, konszolidált üzleti jelentésre vonatkozó könyvvizsgálói nyilatkozat – Szt és Standardok fogalomhasználata összhangjának megteremtése

A könyvvizsgálói jelentésben a könyvvizsgálónak nyilatkozni kell arról, hogy tudomására jutott-e bármilyen lényegesnek tekinthető hibás állítás az üzleti jelentésben és a konszolidált üzleti jelentésben, és ha igen, akkor az adott hibás állítás milyen jellegű

## Számviteli törvény

Igazgatási szolgáltatási díjfizetési kötelezettséggel jár:

- könyvviteli szolgáltatási tevékenység engedélyezése
- engedély visszavonása
- nyilvántartásba vétel
- nyilvántartásból való törlés
- további eljárások a nyilvántartással kapcsolatban (pl. igazolvány cseréje, adatmódosítás)

## Számviteli törvény

2017. évi CLIX. törvényben

Hatálybalépés: kihirdetés napja

A származékos ügyletekre vonatkozó szabályok 2017-es üzleti évre is alkalmazhatóak, de 2018-tól kötelező az alkalmazás

2017. évi LIII. törvénnyel összefüggő módosítás

Felügyeletet ellátó szerv kezdeményezheti a nyilvántartásából történő törlést a Pmt. rendelkezéseinek megsértése, ill. a Pmt-ben meghatározott kötelezettség nem megfelelő teljesítése esetén

Közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló törvény előírásaival összhangban az ismételt engedélykiadás és nyilvántartásba vétel időbeli korlátozására vonatkozó rendelkezés törlésre került

Egy éven belül ismét lehet kérni a regisztrációt, ha megvan a 16 kredit.

## IFRS-ek alkalmazása

A Diákhitel Központ Zrt esetében az IFRS kötelező alkalmazása elhalasztásra került 2019-re

## Származékos ügyletek

Eladással teljesülő származékos ügyletek esetén az ügylet záraskori valós értékével az elszámolt nettó árbevételt jellegének megfelelően módosítani kell

- ❖ veszteség esetén növelni, nyereség esetén csökkenteni
- ❖ a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításaival/bevételeivel szemben
- ❖ az elszámolás következtében az ÉNÁ a záraskori piaci árfolyam szerinti összeget, a PME a valós érték változást mutatja

# Felkészülés a beszámoló készítésre

## Zárás előtti egyeztetések

Lezárandó üzleti évhez tartozó gazdasági események könyvelése

Teljesség számviteli elvéből következően a

- Főkönyvi könyvelés adatait teljessé kell tenni
  - Minden, tárgyévhez kapcsolódó gazdasági eseményt el kell számolni,
  - A bizonylati háttérrel biztosítani kell (bizonylatok beszerzése, előállítás)
- Ennek érdekében kiegészítő, helyesbítő, egyeztető és összesítő feladatokat kell elvégezni
- A könyvelt adatok helyességét ellenőrizni kell



## Zárás előtti egyeztetések

Tárgynegyedévet érintő gazdasági események könyvelése

- utolsó negyedév bizonylatait a fordulónapot követő hó végéig kell könyvelni
- ilyen gazdasági események pl. utolsó havi bérfeladás, terv szerinti écs, utolsó időszaki készletcsökkenések (folyamatos mennyiségi és értékbeni nyilvántartás esetén)

Mérlegkészítés időszakában könyvelt gazdasági események

- adószámlák rendezése, kerekítések, összevezetés
- időbeli elhatárolások
- céltartalékok
- leltári eltérések
- eszközök, források fordulónapi értékelésével kapcsolatos események

## Bekerülési érték

Tárgyévben beszerzett eszközök aktiválása / folyamatban lévő beruházások

Bekerülési érték meghatározása

- Vásárlás – számla szerinti ár
- Saját előállítás – előállítási költség
- Térítés nélküli átvétel (vagyon hozzájárulásként átvétel)
- Létesítő okirat, vagy annak módosítása szerinti érték
- Követelés, részesedés fejében átvétel – szerződés, csereszerződés, számla, vagyonfelosztási javaslat szerinti érték
- Térítés nélküli átvétel – piaci érték
- Többség – piaci érték

- A bekerülési értéket befolyásoló tényezőként kell még figyelembe venni:
- Szállítási és rakodási költség
- Felár (+), engedmény (-) csak a vásárlásnál
- Közvetítői díj, bizományi díj (csak vásárlásnál)
- Vám, vámpótlék, vámkezelési díj

### Beszerezéshez kapcsolódó:

- Fizetendő illetékek
- Le nem vonható áfa (arányosítás esetén mindenképpen a ráfordítások között szerepel)
- Alapozási, szerelési költség
- Üzembe helyezés költsége
- Időarányos hitel- és kölcsön kamat az aktiválásig
- Hitel (kölcsön igénybevételeben járulékos költségei) bankgarancia
- Devizás kötelezettségek árfolyam különbözete az aktiválásig
- Időarányos biztosítási díj az aktiválásig
- Beruházás, tervezés előkészítése, lebonyolítás, betanítás költségei

- az üzembe helyezésig felmerült, a beruházáshoz közvetlenül kapcsolódó tételek
- üzembe helyezést követően felmerült ráfordítások nem részei a bekerülési értéknek
- ha több tárgyi eszköz jön létre, az egyes tételek felosztása belső szabályozás (számviteli politika) kérdése

Nem része a bekerülési értéknek

- levonható áfa
- arányosítással megállapított áfa
- kapott támogatás

A bekerülési értéket csökkenti

- beruházási előleg után kapott kamat
- próbaüzemelés során előállított termék előállítási költsége
- visszanyert anyagok értéke
- vámvisszatérítés

## Klasszikus zárlati feladatok

### Költség és eredményszámlák rendezése

- ✓ összköltség eljárással készített eredménykimutatás esetén
- ✓ forgalmi költség eljárással készített eredménykimutatás esetén
- ✓ társasági adó (eredményt terhelő adó) megállapítása, könyvelése
- ✓ eredményszámlák zárása
- ✓ adózott eredmény elszámolása
- ✓ mérlegszámlák zárása

## Terv szerinti értékcsökkenések

A tárgyi eszközök, immateriális javak bekerülési értéke alapján tervezhető csökkenések elszámolása – értékcsökkenési leírás

Kezdő időpont : az üzembe helyezés (rendeltetésszerű használatbavétel) időpontja addig, amíg a maradványértékkel csökkentett bekerülési érték erre lehetőséget ad

A terv szerinti értékcsökkenés összegét a használatba vételkor meg kell tervezni

- a várható használati idő,
- tevékenységre jellemző körülmények,
- fizikai elhasználódás, technikai avulás,
- a hasznos teljesítmény alapján.

*Hasznos élettartam* az az időszak, amely alatt az amortizálható eszköz értékét a gazdálkodó időarányosan vagy teljesítményarányosan az eredmény terhére elszámolja. Ez lehet

- időarányos leírás esetén az az időszak, amely alatt az amortizálható eszközt a gazdálkodó a várható fizikai elhasználódás, a technológiai avulás, az eszköz használatával kapcsolatos jogi és egyéb korlátozó tényezők figyelembe vételével várhatóan használni fogja,
- teljesítményarányos leírás esetén az a megtermelhető darabszám, elvégezhető teljesítmény vagy egyéb egység szám figyelembe vételével meghatározott időszak, amely időszak alatt a gazdálkodó az előbbieket várhatóan elő tudja állítani az amortizálható eszköz felhasználásával.

### *Maradványérték*

Maradványértékkel akkor kell számolni, ha az eszköz rendeltetésszerű használatba vételekor rendelkezésre álló információk alapján a hasznos élettartama végén az eszköz várható realizálható értéke lényegesnek minősül.



nem minden eszköz esetén kell maradványértéket meghatározni  
nulla lehet a maradványérték, ha annak értéke valószínűsíthetően nem jelentős

A maradványérték általában akkor lényeges, ha a hasznos élettartam rövidebb az eszköz műszaki-gazdasági (közgazdasági) élettartamánál. Amennyiben a hasznos élettartam és a műszaki-gazdasági élettartam azonos, akkor a maradványérték tartalmilag a hulladékérték lesz, mely lehet jelentős, illetve nem jelentős nagyságú.

Ezt a lényeges, jelentős értéket a számviteli politikában meg is kell határozni.

Az értékcsökkenés elszámolásának több módszere van.  
Módszer választása fontos: üzemi eredményt terheli

A bruttó érték (bekerülési érték) leírható:

- teljesítményarányosan,
- időarányosan,
- abszolút összeg alapján,
- egy összegben (kisösszegű leírás, csak a tárgyi eszközöknél, illetve a vagyoni értékű jogoknál és a szellemi termékeknél).

Leírási módszere lehet:

- lineáris leírás: évek között arányosan szétosztott, évente azonos amortizációs kulccsal számoljuk el az értékcsökkenést,
- degresszív (gyorsított): az elhasználódási időszak elején magasabb amortizáció kerül elszámolásra, később egyre csökken az elszámolt összeg,
- progresszív (lassított): az elhasználódási időszak elején alacsonyabb amortizáció kerül elszámolásra, későbbiekben egyre nő az elszámolt összeg.
- Az időarányos leírásnál a számítás alapja a bruttó érték, vagy a nettó érték lehet.

Nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés:

- a földterület, telek (a bányaművelésre, veszélyes hulladék tárolására igénybe vett földterület, telek kivételével),
- az erdő bekerülési értéke után;
- az üzembe nem helyezett beruházás után.

Nem szabad terv szerinti értékcsökkenést elszámolni:

- a képzőművészeti alkotásnál,
- a régészeti leletnél, az olyan kép- és hangarchívumnál, egyéb gyűjteménynél, egyéb eszköznél, amely az értékéből a használat során sem veszít, illetve amelynek az értéke egyedi mivoltából adódóan évről-évre nő,
- a nullára leírt, illetve a tervezett maradványértéket elért eszköznél.

## Analitika – főkönyv egyeztetése

Az analitikus és szintetikus elszámolások egyeztetése kiemelt feladat

A főkönyvi egyenlegek tartalmának alátámasztása

különösen:

- (befektetett) eszközök analitikája
- vevő és szállító analitika
- befektetett pénzügyi eszközök, értékpapírok analitikája
- saját tőke elemeinek analitikája
- adószámlák analitikája
- stb.



### Leltározás, leltárfelvétel

- A számviteli törvény előírása alapján a mérlegben szereplő tételeket – eszközöket és forrásokat egyaránt – leltárral kell alátámasztani. A leltár egy olyan kimutatás, mely mennyiségben és értékben tartalmazza a vállalkozás eszközeit és forrásait.
- A leltárba kerülő adatok valódiságáról a vállalkozás leltározással köteles meggyőződni.
- A beszámolóban a valós vagyoni helyzetet kell bemutatni, melyet a leltár, mint analitika alátámaszt.

### Módszerei az egyes eszköz és forrás elemek esetében eltérő:

- analitika és főkönyv egyeztetése
  - Csak értékben kimutatott eszközöknél, kötelezettségeknél, idegen helyen tárolt eszközöknél, dematerializált értékpapíroknál
  - Folyamatos mennyiségi nyilvántartás vezetése esetén, de 3 évente akkor is kötelező a mennyiségi felvétel
- tényleges mennyiségi felvétel
  - Mennyiségi nyilvántartást nem, vagy nem folyamatosan vezet

Fizikailag nem egyeztethető és leltározható vagyონrészeket számítással kell alátámasztani (pl. céltartalékok, befejezetlen szolgáltatások, időbeli elhatárolások)

Leltározás mennyiségi felvétellel legalább három évente kötelező!

## Leltári eltérések

- A mennyiségi felvétel során kapott adatokat a nyilvántartások tartalmával össze kell vetni és ki kell értékelni.
- Ha a két lista között eltérés van:
  - leltári különbözetről beszélünk,
  - hatásait a könyvekben is rögzíteni kell.
- Ha adminisztrációs hiba okozta az eltérést, akkor – attól függően, hogy hol van a hiba – a főkönyvi elszámolást vagy az analitikát javítani kell.

- Ha valós többletet tárunk fel, azt nyilvántartásba kell venni:
  - piaci áron történik az egyéb bevétellel szemben,
  - mivel eszközről van szó, halasztott bevételként elhatároljuk azt az összeget
  - mindig akkora összeget oldunk fel a tárgyévi bevételben, amekkora a fellelt eszköznek az adott évre elszámolható értékcsökkenési leírása.
- Valós hiány esetén:
  - az eszköz csak a nyilvántartásokban létezik, ezt az értéket ki kell vezetni,
  - egyéb ráfordításként, terven felüli értékcsökkenési leírásként fog megjelenni.

## Időbeli elhatárolás

- az összemérés és az időbeli elhatárolás elvéből következően a megbízható valós összképet biztosítják azok az elszámolások, melyek hatásukat tekintve a tárgyidőszak eredményét növelik, csökkentik, illetve helyesbítik,
- a kettős könyvvitelt vezető vállalkozásoknak kötelező alkalmazni, egyszeres könyvvitel vezetése esetén nem lehet elszámolni,
- a számviteli törvény aktív és passzív időbeli elhatárolásokat különböztet meg,
- az aktív elhatárolások eredményt növelő, a passzív elhatárolások eredményt csökkentő hatással bírnak.

## Aktív időbeli elhatárolások

### Az aktív időbeli elhatárolás

- növekedését, állományba vételét a vállalkozás számviteli politikájában rögzített döntésétől függően év közben, vagy év végén kell elszámolni;
- csökkenését, azaz az elhatárolás megszüntetését a tárgyévet követő évben nyitás utáni rendező tételként vagy a pénzügyi elszámolással egyidejűleg kell elszámolni, amennyiben ez nem történik meg, legkésőbb év végén kell elszámolni.

Követelés jellegű eszközök, így az állományba vételkor és az év végi értékeléskor a követelésekre vonatkozó általános szabályok szerint kell eljárni.

Az aktív időbeli elhatárolásként elszámolt tételek eredményre gyakorolt hatása alapján lehetnek:

- bevételeket növelő,
- költségeket, ráfordításokat csökkentő elhatárolások.

Az éves beszámoló mérlegében három mérlegsoron történő részletezésben kell nevesíteni az aktív időbeli elhatárolásokat:

- bevételek aktív időbeli elhatárolása,
- költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása,
- halasztott ráfordítások.

## Passzív időbeli elhatárolások

A passzív időbeli elhatárolás

- növekedését, állományba vételét a vállalkozás számviteli politikájában rögzített döntésétől függően év közben, vagy év végén kell elszámolni;
- csökkenését, azaz az elhatárolás megszüntetését a tárgyévet követő évben nyitás utáni rendező tételként vagy a pénzügyi elszámolással egyidejűleg kell elszámolni, amennyiben ez nem történik meg, legkésőbb év végén kell elszámolni.

Mind az állományba vétel, mind a visszavezetés esetén vannak olyan események, melyekkel kapcsolatban ezen tételeket az esemény bekövetkeztekor, tehát év közben kell elszámolni (pl. térítés nélküli eszközátvétel).

Kötelezettség jellegű források, így az elszámoláskor (állományba vételkor) valamint az év végi értékeléskor a kötelezettségekre vonatkozó általános szabályok szerint kell eljárni.

A passzív időbeli elhatárolásként elszámolt tételek eredményre gyakorolt hatása alapján lehetnek:

- bevételeket csökkentő,
- költségeket, ráfordításokat növelő elhatárolások.

Az éves beszámoló mérlegében három mérlegsoron történő részletezésben kell nevesíteni az passzív időbeli elhatárolásokat:

- bevételek passzív időbeli elhatárolása,
- költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása,
- halasztott bevételek.

## Mérlegértéket befolyásoló korrekciók

Tartós és jelentős

Tartós: legalább egy évig fennáll, vagy véglegesnek tekinthető

Jelentős: számviteli politikában meghatározandó, a Szt. ennek értékét nem határozza meg

Alkalmazás: terven felüli értékcsökkenés, értékvesztés

## Terven felüli értékcsökkenés

A számviteli törvény 53. § (1) bekezdése szerint:

„Terven felüli értékcsökkenést kell az immateriális jószágnál, a tárgyi eszköznél elszámolni akkor, ha

a) az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ide nem értve a beruházást) könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszköz piaci értéke;

b) a szellemi termék, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert a szellemi termék, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) a vállalkozási tevékenység változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan;

c) a vagyoni értékű jog a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető;

d) a befejezett kísérleti fejlesztés révén megvalósuló tevékenységet korlátozzák, megszüntetik, illetve az eredménytelen lesz;

e) az üzleti vagy cégérték könyv szerinti értéke – a jövőbeni gazdasági hasznokra vonatkozó várakozásokat befolyásoló körülmények változása következtében – tartósan és jelentősen meghaladja annak piaci értékét (a várható megtérülésként meghatározott összeget)."

Nem számolható el terven felüli értékcsökkenés

- a már teljesen leírt, illetve
- a tervezett maradványértéket elért immateriális jószágnál, tárgyi eszköznél.

## *Terven felüli értékcsökkenés visszaírása*

Amennyiben a terven felüli értékcsökkenésnek az okai már nem, illetve csak részben állnak fenn, és a tárgyi eszköz, immateriális jószág piaci értéke jelentősen és tartósan meghaladja az eszköz könyv szerinti (nettó) értékét, akkor a korábban elszámolt terven felüli értékcsökkenést visszaírással csökkenteni kell.

A visszaírással legfeljebb a terv szerinti értékcsökkenés figyelembe vételével meghatározott nettó értékig növelhető az eszköz értéke (ha ez kisebb, mint az eszköz ismert piaci értéke).

A visszaírás összege az egyedi eszközre vonatkozóan nem haladhatja meg a terven felüli értékcsökkenés egyedi eszközre vonatkozó halmozott összegeit.

Ha azért nem számoltak el az eszközzel kapcsolatban terv szerinti értékcsökkenést a terven felüli értékcsökkenés elszámolását követően, mert a terven felüli értékcsökkenés elszámolása során az eszköz könyv szerinti értéke elérte a maradványértéket, akkor a visszaírás összegének meghatározásánál az el nem számolt terv szerinti értékcsökkenést is figyelembe kell venni.

A terven felüli értékcsökkenés visszaírását egyéb bevételként kell elszámolni.

## Értékvesztés és visszaírása

Csak fordulónapon lehet elszámolni, évközi gazdasági esemény nem lehet

Értékvesztés elszámolása követelések esetén

- egyedi értékelés
- adóst kell minősíteni
- „befolyás” valószínűsége
- mérlegkészítéskori adatok, információk alapján

## Értékvesztés és visszaírása

- fordulónapon fennálló, mérlegkészítésig be nem folyt követelések esetén
- kisösszegű követelések esetén a csoport fizetőképességét kell vizsgálni és minősíteni (becslési módszerek)
- devizában fennálló követelés esetén devizában számolandó el
- értékvesztés visszaírása (max az elszámolt értékvesztés összegéig)



## Értékvesztés és visszaírása

### Értékvesztés elszámolásának egyéb esetei

- Készletek
- Befektetett pénzügyi eszközök / értékpapírok
  
- ❖ Piaci érték tartósan és jelentősen alacsonyabb a könyv szerinti értéknél
- ❖ Tartós: legalább egy évig fennáll, vagy információk alapján véglegesnek tűnik

## Követelések értékelése

Követelések: szerződésből eredő, jogszerű fizetési igények  
partner által elismert tételek  
követelések egyenlegeinek egyeztetése, különösen a vevők esetén  
el nem ismert követelés a könyvekben nem szerepelhet

Fennállhatnak Ft-ban vagy devizában

Elengedett követelések

Jogosult által adott egyoldalú jognyilatkozat, a bizonylatnak rendelkezésre kell állni

## Követelések értékelése

### Behajthatatlan követelések

Behajthatatlanság tényét és mértékét igazolni kell, a bizonylatnak a mérlegkészítésig rendelkezésre kell állni üzleti év hitelezési veszteségeként kell elszámolni

- végrehajtás során nincs fedezet
- felszámoló által adott írásbeli igazolás szerint nincs fedezet
- felszámolás, adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet
- fizetési meghagyásos eljárással, végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével
- adós nem lelhető fel, felkutatása eredménytelen (igazolni kell)
  - elévült követelések (elévülési idő megszakadása)
  - bírói úton nem érvényesíthető követelések

## Követelések értékelése

### Egyéb követelések

- Adott előlegek
- Adott kölcsönök
- Munkavállalóval kapcsolatos követelés jellegű tételek
- Osztalékelőleg

## Devizás Követelések fordulónapi értékelése

Kötelező sorrend:

- Behajthatatlan követelés leírása
- Értékvesztés elszámolása
- Értékvesztés visszaírása
- Devizás árfolyamkülönbözlet elszámolása

Lehetséges árfolyamok:

- ✓ Választott hitelintézet devizavételi és devizaeladás árfolyamának átlaga
- ✓ MNB, EKB által közzétett hivatalos devizaárfolyam
- ✓ Választott hitelintézet devizaeladási, vagy devizavételi árfolyama
- ✓ Áfa törvényben meghatározott árfolyam alkalmazása

## Kötelezettségek értékelése

- Hátrasorolt kötelezettségek
  - tartalomra nagyon figyelni!!!
- Hosszú lejáratú kötelezettségek
  - szerződésekkel történő egyeztetés
  - átsorolási feladatok
- Rövid lejáratú kötelezettségek
  - szállítói kötelezettségek
  - vevőtől kapott előleg
  - váltótartozások
  - adófolyószámlák egyeztetése
  - tulajdonosokkal szembeni kötelezettségek
  - munkavállalókkal szembeni kötelezettségek
  - prémiumok

## Engedmények

Utólagosan adott és kapott engedmények

- számlázott engedmények
  - Áfát is módosít
- nem számlázott engedmények
  - egyéb bevétel/ráfordítás
  - áfát nem módosít

## Értékhelyesbítés

Piaci értéken történő értékelés meghatározott eszközöknél  
(mérlegkészítéskor ismert piaci érték)

Lehet:

- ❖ vagyoni értékű jogok
- ❖ szellemi termékek
- ❖ ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok
- ❖ műszaki berendezések, járművek
- ❖ egyéb berendezések, járművek
- ❖ tenyészállatok
- ❖ tartós részesedések

Értékhelyesbítés = értékhelyesbítés értékelési tartaléka

Fordulónapi elszámolás

Könyvvizsgálóval auditáltatni kell

Ha értékhelyesbítést számolt el a társaság, a követő üzleti évben is vizsgálnia kell a piaci érték – könyv szerinti érték viszonyát.

Ha a nyilvántartásokban szereplő értéke (a korábbi év piaci értéke) magasabb, mint az aktuális piaci érték, akkor a különbözetet el kell számolni:

- elsőként a már korábban elszámolt értékhelyesbítést kell csökkenteni, és ha szükséges,
- a KSZÉ-t terven felüli értékcsökkenési leírás elszámolásával kell az aktuális piaci értékre csökkenteni.

Ha a PÉ meghaladja a KSZÉ-t, és az eszköznek korábban már volt terven felüli értékcsökkenése, akkor először a terven felüli értékcsökkenés visszaírásával kell növelni az eszköz könyv szerinti értékét. Ezt követően lehet elszámolni az értékhelyesbítés összegét.

Az értékhelyesbítést egyedi eszközönként kell vizsgálni és állományba venni!

## Devizás tételek értékelése

Követelések, részesedés, értékpapírok, ezek értékvesztései

Pénzeszközök

Időbeli elhatárolások

Kötelezettségek átértékelése

- Egyedi értékelés
- Értékvesztést is át kell értékelni

Fordulónapi választott árfolyamon

Összevontan kell figyelembe venni

Árfolyam nyereség – pénzügyi egyéb bevétel

Árfolyam veszteség – pénzügyi egyéb ráfordítás

Beruházáshoz, forgóeszközhöz kapcsolódó hiteltartozásokhoz, devizakötvény-kibocsátásból származó tartozásokhoz kapcsolódó, devizakészlettel nem fedezett, árfolyamnyereséggel nem ellentételezett nem realizált árfolyam veszteség elhatárolása

Az árfolyamveszteség elhatárolása esetén

- kötelező a céltartalék képzés  
(hitelfelvételtől/beruházás aktiválásától eltelt időtartam/ hitel teljes futamideje)

- kötelező az eredménytartalékból lekötött tartalékot képezni (elhatárolt árfolyamveszteség – céltartalék)

A korábban elhatárolt veszteségből kötelező feloldani a hitel, kölcsön átértékelésekor jelentkező nyereség esetén a nyereség erejéig

Céltartalékot, lekötött tartalékot újra kell számolni

## Céltartalék képzése

Kötelezettség vagy lehetőség

Kötelező céltartalékot képezni a várható kötelezettségekre :

- garanciális kötelezettségek
- környezetvédelmi kötelezettségek
- függő kötelezettségek
- biztos jövőbeni kötelezettségek

## Céltartalék képzése

### Kötelezettség vagy lehetőség

Céltartalékot lehet képezni a várható, jelentős és időszakonként ismétlődő költségekre:

- fenntartási költségek
- környezetvédelemmel kapcsolatos, nem jogszabályon alapuló költségek
- átszervezési költségek

## Céltartalék képzése

### Egyéb céltartalék

Egyéb céltartalék jogcímen kell céltartalékot képezni, ha a vállalkozás külföldi pénzürtékre szóló, devizában, illetve devizaalapon forintban fennálló – beruházással megvalósult tárgyi eszközhez, vagyoni értékű joghoz, és forgóeszközhez kapcsolódó – hiteltartozásból, pénzügyi lízingtartozásból vagy devizakötvény kibocsátásból származó tartozásainak év végi értékelésekor keletkező nem realizált árfolyamveszteséget elhatárolta.

Törvény, kormányrendelet további egyéb céltartalék képzési kötelezettséget illetve lehetőséget is előírhat.



## Lekötött tartalékot érintő elszámolások

Cél: a TT és ET nem szabad összegeinek elkülönített kimutatása

TT-ből kell lekötötni:

- ✓ Fel nem osztható szövetkezeti vagyont
- ✓ Más jogszabály, vagy saját döntés alapján lekötött, kötelezettségek fedezetét jelentő tartalékot
- ✓ Jogszabály alapján TT-ba helyezett összegnek azon részét, amelyet a jogszabály, szerződés, megállapodás feltételeinek be nem tartása esetén részben vagy egészben vissza kell fizetni

## Lekötött tartalékot érintő elszámolások

ET-ből kell lekötötni:

- ✓ alapítás-átstruktúrázás aktivált értékéből a még le nem írt összeget,
- ✓ K+F aktivált értékéből a még le nem írt összeget,
- ✓ beruházási és forgóeszköz finanszírozási célú devizahitelek és devizakötvény kibocsátások nem realizált, elhatárolt árfolyamvesztesége és az erre képzett céltartalék különbözetét,

## Lekötött tartalékot érintő elszámolások

- ✓ a lekötendő TT-t, ha arra a TT nem nyújt fedezetet,
- ✓ GT tulajdonosánál a veszteség fedezetére megszavazott, de még nem teljesített fizetendő pótbefizetést,
- ✓ veszteség fedezetére kapott pótbefizetést,
- ✓ visszavásárolt saját részesedések, visszaváltható részvények KSZÉ-t,
- ✓ más jogszabály vagy saját döntés alapján lekötött tartalékot (tipikusan ilyen a fejlesztési tartalék)

## Lekötött tartalékot érintő elszámolások

JT-ből kell lekötni:

- ✓ a jegyzett tőkéből a lekötött tartalék javára elszámolt tőkeleszállítás értékét
- ✓ ebből csak JT-t lehet emelni, vagy veszteségre rendezésre lehet felhasználni

LT-t meg kell szüntetni azzal a tartalékkal szemben, ahonnan a képzés történt a lekötés okainak megszűnésekor

## AEE és adókötelezettség megállapítása

AEE: tárgyévi bevételek és ráfordítások különbözete

ST-ben az ADE meg kell egyezzen az eredménykimutatás ezen eredménykategóriájával

ADE: AEE – TAO kötelezettség

(ha más jövedelemadóztatás hatálya alá tartozik a vállalkozás, akkor adókötelezettség jogcímen ennek kell szerepelnie, KIVA, EVA)

TAO kötelezettség megállapítása

## Támogatások

Adott támogatások elszámolása

- pénzügyi rendezéskor számolandó el
- egyéb ráfordítás, ha más vállalkozás kapja
- személyi jellegű egyéb kifizetés, ha magánszemély kapja

Kapott támogatások elszámolása

- fejlesztési támogatás
- költségek-ráfordítások ellentételezésére kapott támogatás
- egyéb támogatások

## Támogatások

Fejlesztési támogatás – egyéb bevétel, majd halasztott bevétel

Feloldás – écs-vel arányosan

A visszafizetendő támogatás elszámolásakor a halasztott bevételt is meg kell szüntetni

Költség-ráfordítás ellentételezésére kapott támogatás – egyéb bevétel

Egyéb támogatások – egyéb bevétel

Elszámolás a mérlegkészítés időpontjáig megtörténik (nem feltétel a pénzügyi rendezés)

## Támogatások

Ha saját tőkét érint a támogatás

- szakképzési alpból kapott fejlesztési támogatás
- EMVA társfinanszírozásában megvalósuló beruházásokhoz kapott fejlesztési támogatás

Elszámolás tőketartalékba, fordulónapig befolyt támogatás számolható el

Ennek megfelelő összegben átvezetés a lekötött tartalékba

Visszafizetés a tőketartalék terhére, lekötött tartalékot fel kell oldani

## Osztalékra vonatkozó becslések, osztalékfizetési korlát

A beszámoló elfogadásakor jóváhagyott osztalék a zárlat keretében a tárgyévre nem írható elő!

A jóváhagyott osztalék a jóváhagyás napjával könyvelendő le az eredménytartalékkal szemben

Azé az osztalék, aki a döntés pillanatában a tulajdonosi jogokat gyakorolja

Kifizetés történhet pénzben vagy nem pénzeszközben (értékesítésnek minősül)

Ha korábbi években elfogadott osztalékot elengedik – egyéb bevétel lesz a kötelezettnél Adózási következményei nincsenek

## Osztalékfizetési korlát

Osztalékfizetési korlátra figyelemmel kell lenni

ET + tárgyévi adózott eredmény a forrása

Szabad ET és ST meghatározásánál figyelembe lehet venni a tárgyévben a mérlegkészítés időpontjáig elszámolt, kapott (járó) osztalék összegét, mely a lezárandó üzleti év beszámolójában még nem szerepel

Az osztalék elkönyvelése után az ET negatív is lehet

## Osztalékfizetési korlát

Általános saját tőke fedezettség: osztalékfizetés után is teljesül, hogy a korrigált ST  $\geq$  JT

Korrigált ST = ST - LT - (+)ÉT

Ha ET negatív  $\longrightarrow$  nem fogadható el osztalék, csak ha a tárgyévi eredmény ennek értékét meghaladja

ET bevonásának nincs kötelező sorrendje a Szt. előírásai alapján

Ha TT fedezetet nyújt, lehetőség van a ST átrendezésére, fordulónapot megelőző döntéssel

## Átsorolások

Legutolsó lépés a mérleg készítéskor

Elegendő a mérlegben átsorolni (átkönyvelni nem kell)

Átsorolások egyes esetei:

- beruházásra adott előleg – tárgyi eszközök
- készletekre adott előleg – készletek
- folyószámla hitel – hiteltartozás

## Átsorolások

- tartósan adott kölcsön éven belül esedékes része – egyéb követelések
- tartósan lekötött bankbetét éven belüli megszűnése esetén – pénzeszközök
- hosszú lejáratú kötelezettségekből az éven belül esedékes rész – rövid lejáratú kötelezettségek
- túlfizetett követelés – kötelezettségek közé
- túlfizetett kötelezettség – követelése közé

## Beszámoló készítése

Készítésre vonatkozó előírások:

- meghatározott szerkezetben és részletezésben
- kettős könyvviteli nyilvántartás alapján
- magyar nyelven
- eFt-ban, esetleg millió Ft-ban

## Beszámoló készítése

A beszámolót nem Ft-ban készítők:

- vámszabadterületi társaság, létesítő okirat szerinti devizában, MNB hivatalos devizaárfolyam szerinti devizaegységben,
- európai gazdasági egyesülés, európai részvénytársaság, európai szövetkezet a létesítő okirat szerinti devizában készítheti
- bármely vállalkozó EUR-ban, USD-ben, ha a számviteli politikában az erre vonatkozó döntését az üzleti év első napját megelőzően rögzítette és létesítő okiratában az EUR-t, USD-t jelölte meg

## Beszámoló készítése

- funkcionális pénznem alkalmazhatósága esetén a létesítő okiratban rögzített devizában
  - funkcionális deviza: bevételek, költségek, ráfordítások, valamint pénzügyi eszközök és kötelezettségek az előző és a tárgyévi üzleti évben külön-külön több mint 25 %-ban az adott devizában merülnek fel



Éves beszámoló kötelező:

- ❖ nyilvános Rt
- ❖ anyavállalat
- ❖ közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó
- ❖ olyan vállalkozás, melynek értékpapírai tőzsdei kereskedelme engedélyezett, vagy azt kérelmezték

Egyszerűsített éves beszámoló

Értékhatárok:

- ❖ mérlegfőösszeg 1200 millió Ft
- ❖ nettó árbevétel 2400 millió Ft
- ❖ foglalkoztatotti létszám 50 fő

(megelőző két üzleti évben a három közül bármely kettő az értékhatár alatt marad)

### Mikrogazdálkodói beszámoló

- ❖ könyvvizsgálatra nem kötelezett vállalkozó
- ❖ értékhatárok
  - mérlegfőösszeg 100 millió Ft
  - nettó árbevétel 200 millió Ft
  - foglalkoztatotti létszám 10 fő

(megelőző két üzleti évben a három közül bármely kettő az értékhatár alatt marad)

## Éves beszámoló

### Éves beszámoló részei:

- ❖ mérleg
  - ❖ eredménykimutatás
  - ❖ kiegészítő melléklet
- } kötelező letétbe helyezni,  
közzétenni

Üzleti jelentés – nem része a beszámolónak, de el kell készíteni  
Közzétenni, letétbe helyezni nem kell

## Egyszerűsített éves beszámoló

Egyszerűsített éves beszámoló részei:

- ❖ mérleg
- ❖ eredménykimutatás
- ❖ kiegészítő melléklet



kötelező letétbe helyezni,  
közzétenni

Mérleg és eredménykimutatás – nagybetűvel és római számmal jelzett tételeket tartalmazza

Üzleti jelentést nem kell készíteni

## Mikrogazdálkodói beszámoló sajátosságok

Választható  
398/2012. korm. Rendelet szerint

Tartalma: mérleg, eredménykimutatás a rendeletben meghatározott formában és szerkezetben

Mérlegen feltüntetendő adatok

Közzététel az általános szabályok szerint

Kiegészítő melléklet nincs

## Mikrogazdálkodói beszámoló sajátosságok

### Sajátosságok:

- ❖ nincs számviteli politika
- ❖ a rendelet betartásával a vállalkozás a megbízható és valós összkép követelményének eleget tesz
- ❖ időbeli elhatárolás alapelve jellemzően nem érvényesül

## Mikrogazdálkodói beszámoló sajátosságok

### Előnyei:

- adminisztrációs feladatok egyszerűsítése
- nincsenek döntési lehetőségek/kötelezettségek
- nem kell szabályzatokat készíteni

### Hátránya:

- Szt. szerinti számviteli szabály alkalmazása nem lehetséges
- amíg a feltételeknek megfelel a vállalkozás, nem térhet vissza három évig más beszámoló készítésére
- kötelező értékelési szabályok – nehezen becsülhető eredményhatás

## Mikrogazdálkodói beszámoló sajátosságok

Sajátos értékelési szabályok:

Csak a kormányrendeletben meghatározottakat lehet figyelembe venni és alkalmazni

Legfontosabbak:

- ✓ écs Tao tv. melléklete szerint, maradványérték nincs
- ✓ értékhelyesbítés nem alkalmazható
- ✓ fordulónapi deviza átértékelés nincs
- ✓ értékvesztés, terven felüli écs kötelező szabálya
- ✓ halasztott ráfordítások, bevételek korlátozott elszámolása

Mérlegen fel kell tüntetni:

- mérlegkészítés időpontját,
- beszámolási időszakot,
- regisztrált mérlegképes könyvelő adatai, ha a beszámolót ilyen személy készítette, ha nem ilyen személy, akkor ennek tényét,
- kis értékű eszközök leírásánál alkalmazott, 100 eFt-tól eltérő értékhatár,

- kis értékű eszközök leírásánál alkalmazott, 100 eFt-tól eltérő értékhatár,
- készletekről vezetnek-e év közben folyamatos értékbeni nyilvántartást,
- kapcsolt felekkel folytatott, Szt. 89. § (6) bek. Szerinti ügyletetek bemutatása, ha voltak ilyenek
- bt, kkt, egyéni cég mint mikrogazdálkodó alkalmazza-e a
  - terven felüli écs-re vonatkozó szabályokat,
  - értékvesztésre vonatkozó szabályokat,
  - céltartalék képzésre vonatkozó szabályokat.

## Beszámoló készítése

- A beszámoló készítéséért a vállalkozás képviselőjével megbízott személy a felelős
- A beszámolót – minden elemét – az arra jogosult személynek alá kell írni, ez a hitelesség fontos kritériuma

## Kiegészítő melléklet

### Kiegészítő melléklet tartalma

- általános rész
- specifikus rész
  - mérleghez kapcsolódó kiegészítések
  - eredménykimutatáshoz kapcsolódó kiegészítések
- tájékoztató rész
- CF kimutatás – csak éves beszámolót készítőik esetén

## Üzleti jelentés

### Üzleti jelentés tartalma

- csak éves beszámoló esetén kötelező
- nem része a beszámolónak
- korlátozottan nyilvános
- szempontokat, kötelezően bemutatandó területeket a Szt. szabályozza, ezt egészíti ki a vállalkozó saját döntése szerinti tartalom
- vállalatirányítási nyilatkozat
- nem pénzügyi kimutatás

## Beszámoló elfogadása, eredmény felosztása

A beszámolót az arra jogosult testületnek el kell fogadnia

Határozatot kell hozni, melyben a beszámoló elfogadásán túl az eredményfelosztásról is rendelkezni kell

- osztalékot fogadnak el a tulajdonosok
- az eredményt a vállalkozásban hagyják

A határozatot közzé kell tenni és letétbe kell helyezni.

## Könyvvizsgálati kötelezettség

- megelőző két üzleti év nettó árbevételének átlaga meghaladja a 300 millió Ft-ot, és
- megelőző két üzleti év átlagában a foglalkoztatotti létszám meghaladja az 50 főt
- ha egyébként a könyvvizsgálatot jogszabály írja elő
- takarékszövetkezet, konszolidálásba bevont vállalkozás, külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe
- közérdeklődésre számot tartó vállalkozó



## Könyvvizsgálati kötelezettség

- az a vállalkozása, amely a Szt. 4.§ (4) bekezdése szerint tér el a törvény előírásaitól
- köztartozás miatt  
fordulónapon legalább 60 napja lejárt, legalább 10 millió Ft összegben fennálló köztartozás – következő üzleti évre

Ha a beszámolót nem auditálták, szerepelnie kell rajta:  
„A közzétett adatok könyvvizsgálattal nincsenek alátámasztva.”

## Könyvvizsgálati kötelezettség

Könyvvizsgálati kötelezettség

Ha a jelentést visszavonják – új jelentést kell készíteni

90 napon belül

A költségeket a vállalkozó fizeti

## Közzététel, letétbe helyezés

Az elkészített, a jóváhagyásra jogosult testület által elfogadott – könyvvizsgálati kötelezettség esetén a könyvvizsgálói jelentéssel együtt – beszámolót közzé kell tenni és letétbe kell helyezni.

Határidő: üzleti év fordulónapját követő 5. hónap utolsó napja

Módja: elektronikus úton

OBR rendszeren keresztül

Cégkapun keresztül

## *Közzététel, letétbe helyezés*

Tartalmi elemek:

- online rendszerhasználat
- folyamatos adatbevitel
- azonnal feltöltődő adatok
- többletinformációk – pl. beszámolót készítő személye
- mérleg, eredménykimutatás – külön nem csatolhatóak
- kiegészítő melléklet – pdf-ben
- legfőbb döntéshozó szerv határozata – pdf-ben
- könyvvizsgálói jelentés – pdf-ben

## Megőrzési kötelezettség

Legalább 8 évig köteles megőrizni a vállalkozás:

- ❖ beszámolót és az azt alátámasztó főkönyvi kivonatot
- ❖ leltárt és leltáreltéréseket
- ❖ minden más, az Szt. követelményeinek megfelelő nyilvántartást, az azt alátámasztó leltárt
- ❖ minden számviteli bizonylatot, az utólagos módosítás lehetőségének kizárásával

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!  
Jó munkát!